

The logo for the Vereniging voor Wijsbegeerte van het Recht (VWR) consists of the letters 'VWR' in a bold, white, sans-serif font on a dark grey background.

Vereniging voor Wijsbegeerte van het Recht
The Netherlands Association for Philosophy of Law

MONTAIGNE
CENTRUM
VOOR RECHTSSTAAT
EN RECHTSPLEGING

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Vereniging voor Wijsbegeerte van het Recht (VWR)

Voorjaarsvergadering 2019

Utrecht, 6 juni 2019 – Amsterdam, 7 juni 2019

In samenwerking met het Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging (UU) en het Amsterdam Centre on the Legal Professions (UvA) organiseert de VWR haar jaarlijkse voorjaarsvergadering met als thema:

Rechterlijke onafhankelijkheid in het samenspel van constitutionele beginselen

In EU-lidstaten Polen en Hongarije maar ook in landen als Turkije en de Verenigde Staten is de institutionele positie van de rechterlijke macht in de laatste jaren onder druk komen te staan. De ontwikkelingen in deze landen raken aan fundamentele verschuivingen in maatschappelijke en politieke (machts)verhoudingen. In het bijzonder de opkomst van populisme en de confrontatie met grensoverschrijdende uitdagingen (migratie, klimaatverandering) hebben het evenwicht van instituties in de rechtsstaat opgeschud, inclusief de positie van de rechterlijke macht daarin. In Nederland staat de rechtsstatelijke rol van de rechterlijke macht ook onder druk, zowel vanwege spanningen met de uitvoerende macht (zich bijvoorbeeld manifesterend in discussie over verminderde financiële middelen) als vanwege wrijvingen tussen rechtspraak en politiek in onder meer de Urgenda-zaak en het Wilders-proces.

Tijdens de voorjaarsvergadering van de VWR zullen wij vanuit een rechtsfilosofisch perspectief ingaan op de positie van de rechterlijke macht (hier: de zittende magistratuur) in democratische rechtsstaten. Juist een filosofische reflectie biedt de mogelijkheid om aanknopingspunten te vinden voor een herijking en eventuele versterking van deze positie. De focus ligt daarbij op de betekenis van het beginsel van rechterlijke onafhankelijkheid in het samenspel met andere constitutionele beginselen, zoals democratie, scheiding van machten en bescherming van fundamentele rechten. Bijdragen kunnen zich toespitsen op verschillende niveaus van functioneren van de rechterlijke macht, zoals: institutie (rol in het constitutionele bestel), organisatie (interne dynamiek, o.a. rol van raden voor de rechtspraak) en gemeenschap van

juridische professionals (professionele ethiek). Bijdragen kunnen zich daarbij richten op ontwikkelingen in specifieke nationale contexten (inclusief Nederland en België) of op transnationale ontwikkelingen (i.h.b. in Europa).

Kernvragen voor de discussie zijn:

Onafhankelijkheid en democratie. Is de rechterlijke macht voldoende in staat verbinding te maken met kiezers die zich niet herkennen in de instituties van de staat, waaronder de rechterlijke macht? Heeft de rechterlijke macht ook als taak om weerwoord te bieden aan populistische politieke bewegingen?

Onafhankelijkheid en scheiding van machten. Is de rechterlijke macht voldoende in staat haar rol m.b.t. conflictoplossing en rechtsontwikkeling te vervullen in het krachtenveld met de politiek en andere invloedrijke actoren (o.a. private regulering en geschilbeslechting)?

Onafhankelijkheid en bescherming van grondrechten. Is de rechterlijke macht voldoende in staat om de bescherming van fundamentele rechten te waarborgen, i.h.b. voor minderheden in de samenleving (o.a. migranten)?

Onafhankelijkheid als professionele kernwaarde. Hoe dient de individuele rechter invulling te geven aan de ethische kernwaarde van onafhankelijkheid van de rechtspraak in een context van externe druk en/of waardenpluralisme in de maatschappelijke context dan wel interne druk in de organisatorische context?

Call for papers

Wilt u rond deze of aanpalende vragen een paper presenteren op 6 juni, stuur dan **voor 1 april 2019** een abstract van maximaal 400 woorden aan e.mak@uu.nl (VWR-bestuur) en Montaignecentrum@uu.nl (Montaigne Centrum). U ontvangt dan zo spoedig mogelijk bericht of uw abstract is geaccepteerd. De beoordeling van de abstracts zal plaatsvinden door het VWR-bestuur. Wij selecteren niet alleen op kwaliteit, maar ook met het oog op de vraag of uw paper geclusterd kan worden met andere bijdragen.

Praktijkjuristen zullen worden uitgenodigd om 'vanuit het veld' te reageren op de filosofische papers en wij zullen filosofen uitnodigen om te reageren op praktijkjuristen. De meest aansprekende bijdragen worden gepubliceerd in een themanummer van het *Netherlands Journal of Legal Philosophy* (NJLP).

Presentaties en bijdragen mogen zowel in het Nederlands als in het Engels worden verzorgd. Voor de bijdragen die gepubliceerd zullen worden geldt een richtlijn van 6.000-8.000 woorden (incl. voetnoten). De publicatie van het themanummer van NJLP is voorzien voor eind 2019 / begin 2020. Voor de presentaties tijdens de conferentie is 20 minuten spreektijd en 10 minuten discussietijd per paper gereserveerd.

Programma

Op donderdag 6 juni in Utrecht staat het plenaire programma in de ochtend in het teken van rechterlijke onafhankelijkheid in Nederland. In de middag bieden twee parallelsessies ruimte voor de presentatie van papers over de thematiek in brede zin en voor discussie hierover tussen filosofen en juristen. Het programma sluit af met de uitreiking van de VWR-dissertatieprijs 2019.

Op 7 juni vindt in Amsterdam een paneldiscussie plaats over rechterlijke onafhankelijkheid in Europa. Aansluitend zijn belangstellenden van harte uitgenodigd tot het bijwonen van de oratie van prof. Marc de Werd, hoogleraar Rechtspleging (UvA), over 'De derde rechtsstaat; kracht en kwetsbaarheden van de rechtspraak'.